

Γκουέρνικα

Μαρία Μιχάλη

Γκουέρνικα

Η Γκουέρνικα δημιουργήθηκε σαν άμεση αντίδραση στο νέο της καταστροφής της πόλης Γκουέρνικα από τους Γερμανούς στις 28 Απριλίου 1937, αλλά η συμβολική - αλληγορική μορφή του πίνακα, καθώς και η μνημειώδης σημασία του, τον καθιστούν επίκαιρο ακόμα και σήμερα. έχει την αφετηρία του στην παραγγελία της Ισπανικής δημοκρατικής κυβέρνησης για ένα έργο κατάλληλο να αντιπροσωπεύσει την αγωνιζόμενη Ισπανία στη διεθνή έκθεση του Παρισιού το 1937.

Ιστορικά στοιχεία

Το 1936, λίγο πριν το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου αρχίζει ο πρόδρομός του, ο εμφύλιος πόλεμος της Ισπανίας. Ο φασίστας στρατηγός Φράνκο, με τη βοήθεια του Χίτλερ, προσπαθεί να καταπνίξει τη νεαρή Ισπανική δημοκρατία. Την πνίγουν στο αίμα. Τα αεροπλάνα του Χίτλερ βομβαρδίζουν αδιάκριτα τον άμαχο πληθυσμό. Ένα μικρό χωριό -η Γκουέρνικα- θα νιώσει βαθύ τον πόνο από τις βόμβες τους.

Κατά το βομβαρδισμό του χωριού αυτού το οποίο δεν εξυπηρετούσε, κανένα στρατιωτικό σκοπό, σκοτώθηκαν περισσότερα παιδιά και γυναίκες, και μ' αυτή την πράξη έχουμε την πρώτη δολοφονία παιδιών που γνώρισε ο νεότερος πολιτισμένος κόσμος.

Πάμπλο Πικάσο

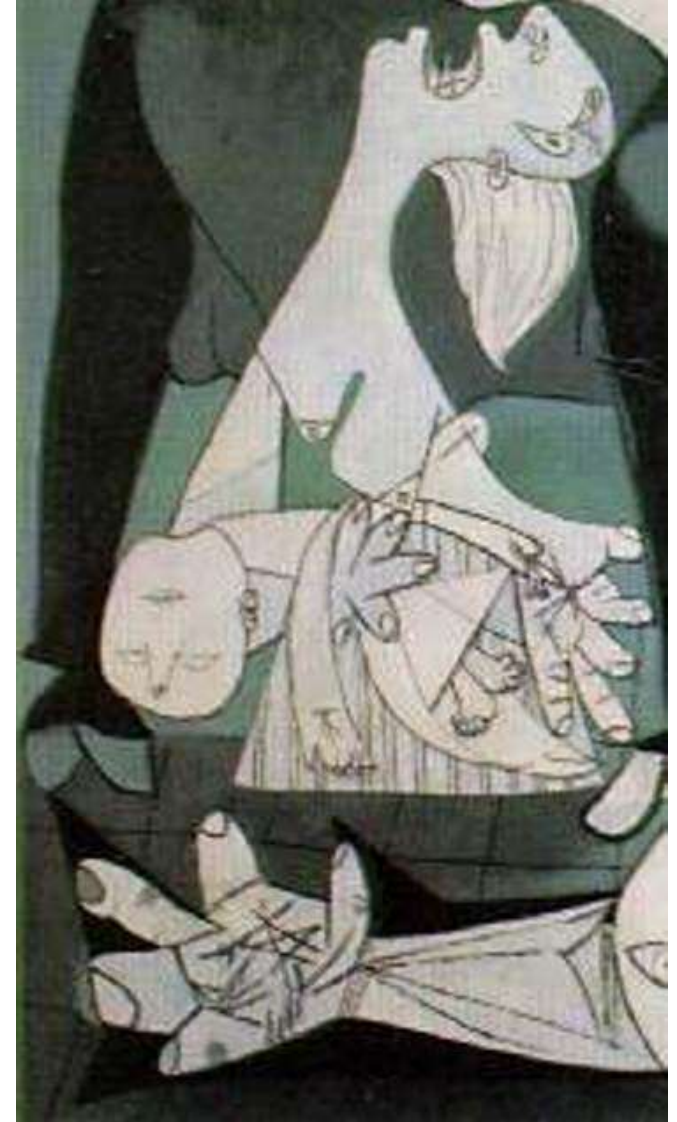
25 Οκτωβρίου 1881 - 8 Απριλίου 1973

Ο Πικάσο επηρεασμένος από τη φρίκη του πολέμου ζωγραφίζει ένα έργο μνημειακών διαστάσεων ύψους 3,5 μέτρων και πλάτος 7,5 μέτρων.

Ανάλυση του πίνακα

- Ο Πικάσο χρησιμοποίησε συμβολική γλώσσα για ν' αποδώσει τα νοήματα. Καθόρισε πρόσωπα και φιγούρες. Ολόκληρος ο πίνακας δίνει την εντύπωση πως απεικονίζει εκείνο ακριβώς που συμβαίνει τη στιγμή της έκρηξης.
Α. Μητέρα: Ο πίνακας αρχίζει αριστερά με μια γυναίκα-μητέρα που κρατάει το νεκρό παιδί στην αγκαλιά της. Όλες οι φόρμες του παιδιού τραβηγμένες προς τα κάτω, σα να επιδρούν πάνω τους οι νόμοι της βαρύτητας. Η μητέρα με το παιδί έχει μισάνοιχτο το στόμα της. Μ' αυτόν τον τρόπο ο Πικάσο παρουσιάζει τον πόνο να μοιάζει με κραυγή. Έντονο στοιχείο που τονίζεται με το τριγωνικό σχήμα της γλώσσας. Το στόμα της μητέρας θυμίζει το στόμα του αλόγου.

Β. Ταύρος: Επάνω και κοντά της απεικονίζεται ο ταύρος. Ο ταύρος δεν είναι μόνο ο φασισμός, αλλά η βιαιότητα και το σκοτάδι. Όλες οι φιγούρες στρέφονται προς το μέρος του, αλλά αυτός κοιτάζει έξω από τα δρώμενα σταθερός και ατάραχος. Γ. Πουλί: Δίπλα πάνω στο τραπέζι, ένα πουλί. Ο συμβολισμός των ψυχών που χάνονται.

Δ. Πολεμιστής: Λίγο χαμηλότερα κάτω, κείται το σώμα του νεκρού πολεμιστή. Είναι διαμελισμένος. Προσεκτικότερο κοίταγμα μας αποκαλύπτει ότι πρόκειται για άγαλμα. Είναι η μοναδική ανδρική φιγούρα, γιατί όλο το δράμα παίζεται από γυναίκες. Ο Πικάσο επίτηδες σχεδίασε τον πολεμιστή με το ένα χέρι από τη μια και το άλλο από την άλλη πλευρά, έτσι ώστε η στάση αυτή να θυμίζει τη σταύρωση. Ο νεκρός πολεμιστής, είναι συμβολική μορφή της θυσίας του Ισπανικού λαού. Αν πρόκειται για άγαλμα, τότε μαζί με το λαό δοκιμάζεται η ιστορία και ο πολιτισμός του τόπου.

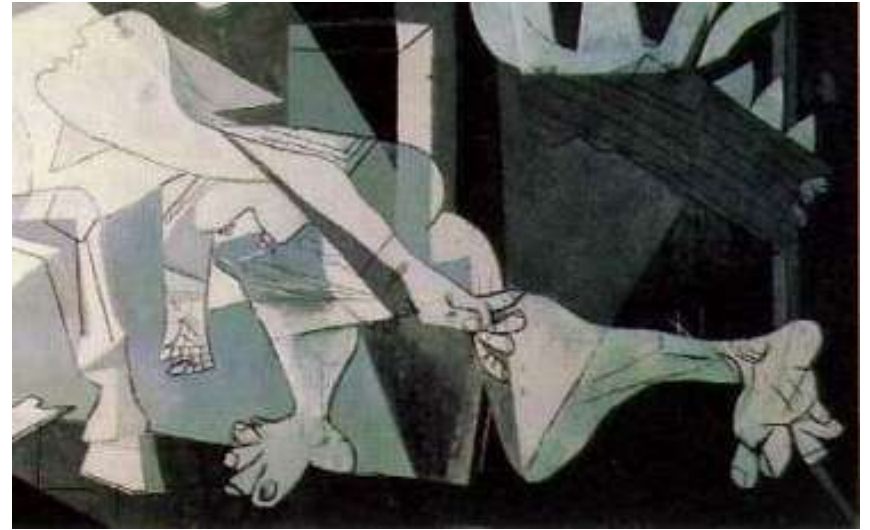
Ε. Άλογο: Στο κέντρο ακολουθεί η μορφή ενός αλόγου που πληγωμένο από λόγχη, χλιμιντρίζει από τον πόνο. Έχει τον κυρίαρχο ρόλο σ' αυτόν τον πίνακα και συμβολίζει το λαό που απεγνωσμένα φωνάζει ζητώντας βοήθεια. Τα πίσω και κάτω άκρα καταρρέουν, το κεφάλι σηκώνεται. Στηρίζεται στο μπροστινό αριστερό πόδι που είναι αντίγραφο από το άλογο του Παρθενώνα. Η τέχνη θα φέρει τη σωτηρία; Αντίσταση, ηρωισμός, πόνος, αλλά αντιδρά, δεν υποκύπτει. Το σώμα του μοιάζει να είναι καλυμμένο με φύλλα εφημερίδας. Ο ρόλος του τύπου;

ΣΤ. Γυναίκα με λάμπα: Το πιο φορτισμένο στοιχείο της σύνθεσης είναι η μορφή της γυναίκας, που βγαίνει από το παράθυρο, κρατώντας μια λάμπα πετρελαίου. Συμβολίζει το ρόλο της συνείδησης που έρχεται να φωτίσει αυτά που γίνονται τριγύρω. Το ταπεινό φως του λαού που έρχεται να φωτίσει τα συμβάντα. Έρχεται σ' αντιπαράθεση με την ηλεκτρική λάμπα μέσα στο μάτι που δεν φωτίζει υπονοώντας τις δυνάμεις της Ευρώπης που δεν βοήθησαν.

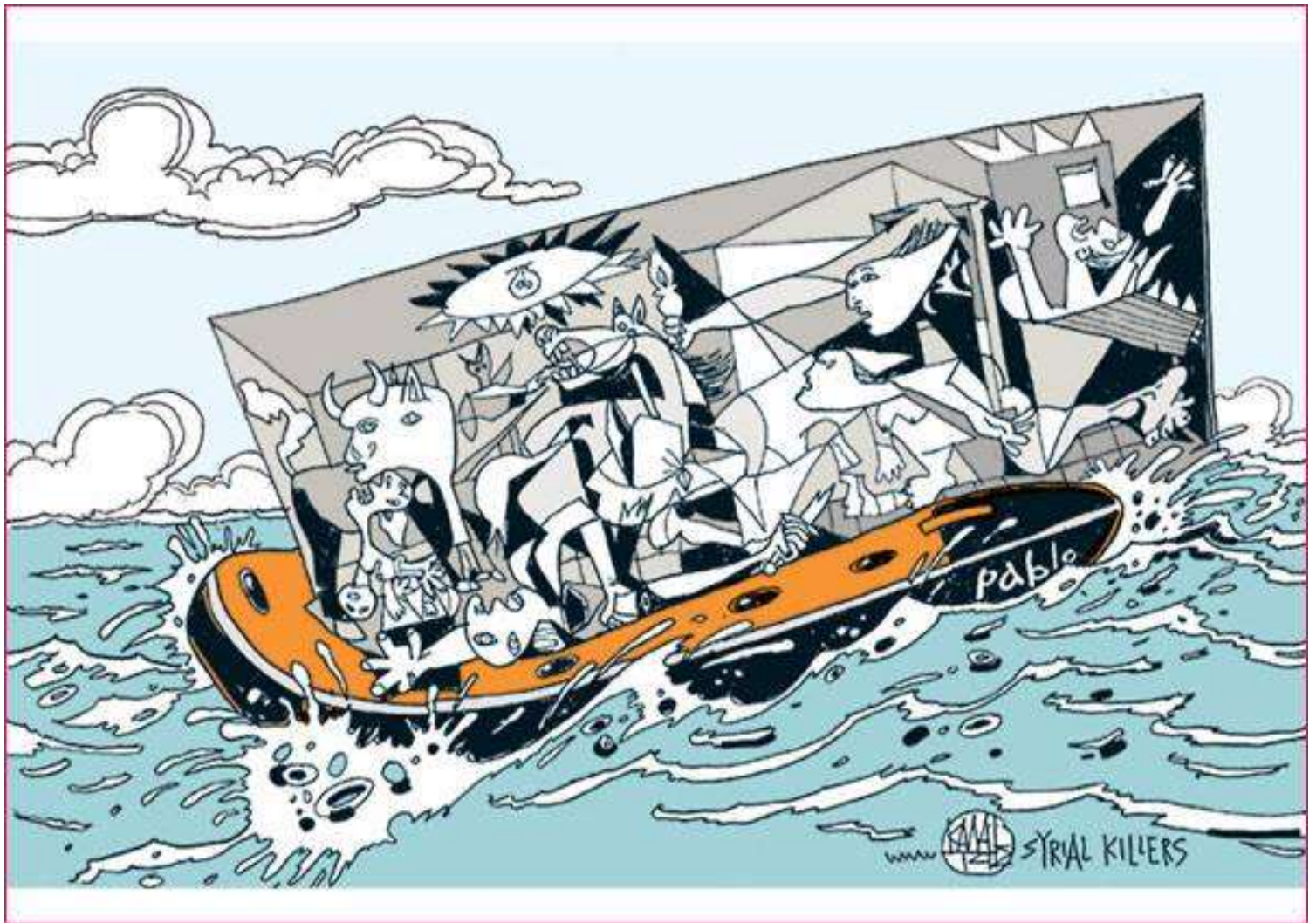

Ζ. Γυναίκες: Προς τα δεξιά του πίνακα απεικονίζεται μια γυναικεία μορφή που προσπαθεί να γλιτώσει από το βομβαρδισμό. Λοξή κίνηση. "Εν γόνασι δρόμος". Παλαιός ζωγραφικός τρόπος που εκφράζει στατικά την κίνηση. Βρήκε εφαρμογή στα τριγωνικά αρχαία αετώματα, όπου αποδόθηκαν μ' αυτόν τρόπο οι ακριανές μορφές. Τα ημίλευκα και λευκά τριγωνάκια εννοούν, ότι το κτίριο φλέγεται, ενώ μια άλλη μορφή εκτινάσσεται από την έκρηξη.

...

Τρισδιάστατη Θεώρηση του έργου / Στιγμές φρίκης.....

[Guernica 3D.mp4](#)

[Ένα σοκαριστικό βίντεο αφιερωμένο στα παιδιά της Συρίας.mp4](#)

Θέματα για συζήτηση

➤ Ο Πικάσο έλεγε: "Η ζωγραφική είναι ένα όπλο για την επίθεση και την άμυνα ενάντια στον εχθρό". Ποιος ήταν ο εχθρός που θέλησε να πολεμήσει ο ζωγράφος ζωγραφίζοντας αυτόν τον πίνακα;

➤ Κοίταξε τα πρόσωπα. Παρατήρησε τα χαρακτηριστικά τους, τα μάτια και τα στόματα. Τι νιώθουν; Τι προξενεί ο πόλεμος στους ανθρώπους;

➤ Γιατί ο Πικάσο τα ζωγραφίζει όλα κομματιασμένα, παραμορφωμένα και άσχημα;

➤ Τα χρώματα είναι πολλά και χαρούμενα ή μουντά; Γιατί άραγε ο Πικάσο, που λάτρευε την πολυχρωμία, εδώ χρησιμοποιεί μόνο μαύρο, άσπρο και γκριζο;

➤ Τα σχήματα και οι γραμμές είναι ήρεμες και αρμονικές ή κοφτερές και γεμάτες ένταση; Μας ξεκουράζουν ή μας αναστατώνουν; Δείξε παραδείγματα πάνω στον πίνακα.

➤ Λέγεται πως το έργο θα είναι επίκαιρο πάντα! Μπορείς να θυμηθείς γεγονότα που συμβαίνουν σ' όλο τον κόσμο σήμερα και περιγράφονται σ' αυτή την εικόνα;

